

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 110/17
Luxembourg, 24. listopada 2017.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-353/16
MP/Secretary of State for the Home Department

Prema mišljenju nezavisnog odvjetnika Yvesa Bota, nepostojanje odgovarajućih psiholoških tretmana u državi podrijetla osobe koja je u prošlosti bila podvrgnuta mučenju nije dovoljno da bi se ta osoba mogla pozvati na supsidijarnu zaštitu

Država članica ipak zadržava diskrecijsku ovlast odobriti takvoj osobi boravak zbog humanitarnih razloga

Direktiva Unije¹ utvrđuje minimalne standarde koji se odnose na „supsidijarnu zaštitu” radi dopunjavanja međunarodne zaštite propisane Ženevskom konvencijom o statusu izbjeglica. Supsidijarna zaštita odobrava se svakoj osobi koja nema pravo na status izbjeglice, ali koja je u svojoj državi podrijetla izložena ozbiljnoj prijetnji poput smrtne kazne, mučenja ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja. Osobe sa statusom supsidijarne zaštite dobivaju dozvolu privremenog boravka. Kad je riječ o državljanima trećih zemalja koji nemaju pravo na supsidijarnu zaštitu, država članica može im dopustiti ostanak na svojem državnom području zbog osobnih ili humanitarnih razloga na diskrecijskoj osnovi, s obzirom na to da takvi državljani nisu obuhvaćeni područjem primjene te direktive.

MP, državljanin Šri Lanke, stigao je u Ujedinjenu Kraljevinu u siječnju 2005. kao student. Zahtjev za azil podnio je 2009. (uključujući, u slučaju potrebe, zahtjev za supsidijarnu zaštitu). U tom zahtjevu naveo je da je bio član organizacije „Oslobodilački tamilskog Eelama” (LTTE), da su ga šrilanske sigurnosne snage zatočile i mučile te da će, ako se vrati na Šri Lanku, ponovno biti izložen opasnosti od lošeg postupanja. Britanske vlasti odbile su MP-ov zahtjev jer nije bilo utvrđeno da će ponovno biti ugrožen ako se vrati u svoju državu podrijetla.

MP je osporavao tu odluku pred Upper Tribunalom (Viši sud, Ujedinjena Kraljevina) podnijevši medicinske nalaze koji dokazuju da snosi posljedice mučenja pretrpljenog na Šri Lanki i da pati od posttraumatskog stresnog poremećaja i depresije. Upper Tribunal djelomično je odbio MP-ovu žalbu zbog toga što nije bilo utvrđeno da je i dalje ugrožen u svojoj državi podrijetla. Međutim, taj sud prihvatio je njegovu žalbu u mjeri u kojoj se temeljila na odredbama Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (EKLJP): Upper Tribunal tako je utvrdio da, kad bi bio vraćen na Šri Lanku, MP ne bi mogao dobiti odgovarajuću njegu za liječenje svojih psihičkih tegoba.

Postupajući povodom žalbe, Supreme Court of the United Kingdom (Vrhovni sud Ujedinjene Kraljevine) pita Sud ima li državljanin treće zemlje koji trpi posljedice mučenja počinjenog u svojoj državi podrijetla, ali više nije izložen opasnosti od takvih postupanja ako se onamo vrati, pravo na supsidijarnu zaštitu zbog toga što se njegove psihičke tegobe ne mogu odgovarajuće liječiti u zdravstvenom sustavu te zemlje.

U svojem današnjem mišljenju nezavisni odvjetnik Yves Bot na prvome mjestu utvrđuje da uvjeti iz Direktive omogućuju odobrenje supsidijarne zaštite samo u slučaju opasnosti od

¹ Direktiva Vijeća 2004/83/EZ od 29. travnja 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljanina treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita te o sadržaju odobrene zaštite (SL 2004., L 304, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 12., str. 64.)

ozbiljnih nepravdi koje bi bile rezultat budućeg mučenja ili nečovječnog postupanja prema podnositelju zahtjeva, u slučaju njegova vraćanja u državu podrijetla.

To tumačenje u predmetnom slučaju podrazumijeva da se MP ne može pozivati na supsidijarnu zaštitu u mjeri u kojoj je nesporno da više nije izložen opasnosti od mučenja u slučaju vraćanja na Šri Lanku, čak i ako, zbog nedostataka šrilanskog zdravstvenog sustava, vjerojatno neće moći dobiti potrebno liječenje kako bi se nosio s posttraumatskim stresnim poremećajem od kojeg pati te će u slučaju vraćanja u svoju državu podrijetla biti u opasnosti da počinu samoubojstvo.

Nezavisni odvjetnik nadalje podsjeća da je jedan od bitnih kriterija za odobravanje supsidijarne zaštite izravna ili neizravna odgovornost, koja je uvijek namjerna, za počinjenje ozbiljne nepravde, a koju snose tijela javne vlasti države podrijetla. U okolnostima poput onih u ovom predmetu **opasnost od pogoršanja zdravstvenog stanja podnositelja zahtjeva zbog pukog nepostojanja odgovarajućeg liječenja u njegovoj državi podrijetla (osim ako je riječ o namjernom uskraćivanju skrbi) ne može opravdati odobrenje supsidijarne zaštite**, čak i ako su tegobe od kojih pati podnositelj zahtjeva rezultat mučenja koje je u prošlosti pretrpio u svojoj državi podrijetla.

Kao drugo, nezavisni odvjetnik smatra da, iako Sud tumači **odredbe Direktive u vezi s EKLJP-om**, takvo tumačenje **ne sprečava države članice da iz područja primjene supsidijarne zaštite isključe osobe koje pate od posljedica mučenja** pretrpljenog u prošlosti, ali koje, u slučaju vraćanja u svoju državu podrijetla, više nisu izložene opasnosti od suočavanja s takvim postupanjima.

Nezavisni odvjetnik smatra da **tumačenje Direktive s obzirom na EKLJP može omogućiti odobrenje supsidijarne zaštite samo u vrlo iznimnim slučajevima**. Ipak, ne čini se da je MP-ov slučaj time obuhvaćen, **što je ipak na Supreme Courtu da provjeri**.

Nezavisni odvjetnik ocjenjuje da bi se tumačenjem te direktive u vezi s odredbama EKLJP-a, kojim bi se svim osobama koje su u prošlosti pretrpjele loše postupanje omogućilo da ostvare pravo na supsidijarnu zaštitu, uvelike povećale obveze država članica u području supsidijarne zaštite. Takvim bi se tumačenjem znatno premašilo ono što je zakonodavac Unije želio postići donošenjem te direktive.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu, u punoj neovisnosti, pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodno pitanje omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute pitanje Sudu o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta Unije. Sud ne odlučuje o nacionalnom sporu. Nacionalni sud mora riješiti predmet sukladno odluci Suda. Tom su odlukom jednako vezani i drugi nacionalni sudovi pred kojima bi se moglo pojaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708